

Inzet ruwvoermix in melkveerantsoenen
lucratief in de strijd tegen ruwvoertekort

Krachtvoer in ruwvoerjas

Ondanks het huidige groeiende weer, kampen verschillende regio's met ruwvoertekorten. De aanschaf van de inmiddels duur geworden bijproducten en graszaadhooi is te vermijden door ruwvoermixen in het rantsoen mee te mengen.

tekst Jaap van der Knaap

'Grasland dat slecht de winter uit is gekomen, een laat voorjaar en een droge zomerperiode.' Kees van Dijk, sectorhoofd rundvee bij voerfabrikant De Heus, verklaart waarom er dit jaar in verschillende delen van Nederland een ruwvoertekort is ontstaan. 'In sommige regio's zijn veehouders al in juli begonnen met het voeren van de wintervoorraad. De koeien lopen weliswaar buiten, maar echt veel kwaliteitsgras kunnen ze daar niet meer halen.'

Zelfs de (forse) regenbuien van de laatste maand en de hernieuwde grasgroei kunnen het tekort aan ruwvoer niet compenseren volgens Van Dijk. 'Voor de mais kwam de regen op tijd. Maar bij veel veehouders stopte het gras met groeien na een krappe tweede snede. Dat haal je nu niet meer in, zeker in kwaliteit niet.'

De Heus is een van de mengvoerfabrikanten die voor het ruwvoertekort gestart is met het aanbieden van een alternatief: De Heus Ruwvoermix. Het voeren van deze mix in het rantsoen kan dagelijks twee tot drie kilogram droge stof aan ruwvoer vervangen. 'Het is een grof gemalen mengsel van veevoedergrondstoffen', legt Van Dijk uit. 'De structuurwaarde is nul, maar doordat we het niet persen in een brok en de samenstelling afstemmen op de rantsoenen, kan het daadwerkelijk ruwvoer vervangen.'

Ook Cehave Landbouwbelang speel-

de in op de ruwvoerkrapte en introduceerde Balans Ruwmix. 'We hebben de formule van deze mix op de plank liggen en starten met de productie wanneer dat nodig is. Afgelopen tien jaar hebben we het, denk ik, in drie seizoenen geproduceerd', vertelt Eric van der Wijst, manager nutrition en marketing van Cehave Landbouwbelang. 'De ruwvoerproductie die je vóór 1 augustus hebt gemist, haal je nu niet meer in.'

Hullen en doppen

Waaruit bestaat eigenlijk zo'n ruwvoermix? 'Grof gezegd uit hullen en doppen afkomstig van losse veevoedergrondstoffen', vertelt Izak van Engelen, rundveespecialist bij Arkervaart, die de ruwvoermix AA Prix eiwit als ruwvoervervanger promoot. In de ruwvoervervangers mengen de fabrikanten onder meer zonnebloemdoppen, pulp, sojahullen, citruspulp, luzerne en tarwecomponenten. Veelal is het een mix met langzaam verteerbare koolhydraten, die ervoor zorgt dat de pens niet van streek raakt.

Ruwvoermixen lijken daarmee op een mengsel van krachtvoerders in een ruwvoerjasje. 'Daarom zijn ze ook niet onbeperkt te voeren', vertelt Van Engelen. 'Ruwvoermixen hebben niet exact dezelfde verteringseigenschappen als gras of mais omdat ze geen structuurwaarde hebben. Een ruwvoermix is niet in staat om een structuurlaag in de pens te vormen, zodat het voeren van echt ruwvoer nodig blijft.'

Volgens Van Engelen is een ruwvoermix dit jaar een beter alternatief dan het aan-

Een ruwvoermix bestaat uit niet-geperste veevoedergrondstoffen en kan voor een deel ruwvoer vervangen

schaffen van bijvoorbeeld bijproducten. 'Een ruwvoermix is prijstechnisch interessanter. Bierbostel kost al snel 1,90 euro per procent droge stof per ton. Maar wat belangrijker is: er zijn veel rantsoenen waarin bijproducten de structuurwaarde juist verlagen.'

Ook bij een rantsoen met veel weidegang passen de vochtige bijproducten onvoldoende, vindt Van Dijk. 'Wanneer je nu in de zomer naast weidegang start met bierbostel, dan schiet het ureum omhoog. Daar zit je niet op te wachten.' De mix van De Heus bevat 1036 vem, 135 ruw eiwit en 85 dve per kilogram droge stof. Van Dijk: 'Op negen van de tien bedrijven hoeft je niet te gaan sleutelen aan

het rantsoen wanneer je hiervan enkele kilo's gaat voeren, je stopt er alleen minder ruwvoer in. Het is een veilig product.'

Jongvee als ruwvoerverslinders

Het vervangen van hooguit twee, drie kilogram droge stof ruwvoer lijkt niet zo veel besparing op te leveren. Is de aanschaf van graszaadhooi of stro en aanvullen met extra krachtvoer niet veel lucratiever? 'Stro en hooi zijn ontzettend duur en probeer nu maar eens goed graszaadhooi te kopen', zegt Van Engelen. Daarentegen adviseert Van Engelen wel om in rantsoenen van jongvee ouder dan een jaar de graskuil te vervangen door stro en krachtvoer. 'Pinken zijn ruwvoerverslinders. Daar valt nog wel wat ruwvoer te besparen.'

Van Dijk is over het voeren van de ruwvoermix aan jongvee gereserveerd. 'De groep jongvee die je het kunt geven, ouder dan een jaar, is vaak niet zo groot. Omdat per dier hooguit één à twee kilo is te besparen, zijn aantallen dieren juist belangrijk. De groep melkkoeien is veel groter. Wanneer die ruwvoermix krijgt, bespaar je sneller meer ruwvoer.'

Van der Wijst adviseert om maximaal drie kilogram bij melkveerantsoenen in te zetten en twee kilogram bij jongvee. 'Om voldoende ruwvoer te besparen moet je er wel tijdig mee beginnen, en niet pas halverwege de winter. Krachtvoer kost tussen de 15 en 20 euro per 100 kilo, een ruwvoermix ongeveer 14 euro. Prijstechnisch is een ruwvoermix voordeliger dan een jongveerantsoen dat bestaat uit louter stro en krachtvoer.'

Gezeefde luzerne in kalvermengsel

Een krachtvoer-ruwvoermengsel bestaat al langer voor de jongste kalveren. Soms samengeperst in een brok, maar Arkervaart startte dit voorjaar met een ongeperst mengsel. 'Het is ontwikkeld vanuit de arbeidsbehoefte van veehouders', legt Izak van Engelen uit. 'Maar wij zijn wel

blijven redeneren vanuit het kalf; naast krachtvoer heeft een kalf ruwvoerprikels nodig om de pens te ontwikkelen. Maar wie kan er tegenwoordig nog echt ambachtelijk goed hooi winnen voor de jongste kalveren?'

De kalvermix, à 55 cent per kilo, is er alleen voor de allerkleinsten van vijf dagen tot vijf weken. 'Anders wordt het te duur', aldus Van Engelen. Hij wijst op een aantal ingrediënten, zoals mais, geplette tarwe, johannesbrood, kalverkorel en luzerne. 'Van de luzerne zijn bewust alleen de grove delen meegemengd voor de pensprik. Het eiwitrijke blad is eruit gezeefd, zodat in het complete mengsel 170 gram ruw eiwit zit. Van te veel eiwit raakt het jonge magenstelsel van streek.'

